

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin eksternistyczny z zakresu szkoły podstawowej
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	PPOP–100–2410
<i>Termin egzaminu:</i>	6 października 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	11 października 2024 r.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi **zostać** oceniona pozytywnie, nawet jeżeli nie ujęto jej w przykładowych odpowiedziach.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub z przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Podczas przyznawania punktów nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym – o podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Nr zad.	Poprawna/przykładowa odpowiedź <i>*Należy uznać inne odpowiedzi poprawne merytorycznie</i>	Liczba punktów	Zasady oceniania
1.	PP	0–1	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
2.	PF	0–1	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
3.1	Przykładowe odpowiedzi: zaduma, udręczająca ciekawość, przeczcucie niebezpieczeństwa, znużenie, niepewność		1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne określenia. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne określenie) albo brak odpowiedzi.
3.2.	Przykładowe odpowiedzi: • Kartka numer 1. Uzasadnienie: <i>Radek udaje się do miasta bez pewności, że znajdzie miejsce w gimnazjum i pracę, aby zapewnić sobie utrzymanie i dach nad głową. Szczęśliwy traf sprawia, że jego plany się powiodły, więc w tym momencie mógł myśleć, że urodził się pod szczęśliwą gwiazdą.</i> • Kartka numer 3. Uzasadnienie: <i>W tej scenie widać, że Andrzej jest pełen lęku. Nie wie, co go czeka, czy będzie miał co jeść i gdzie mieszkać. Wszystko jest nowe, miejsca, ludzie. Musi sam sobie poradzić, więc jest przestraszony. Nie ma nawet odwagi, żeby napić się wody z beczki.</i> • Kartka numer 4.	0–2	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, z której wynika znajomość znaczenia wybranego frazeologizmu zawierająca odwołanie do przytoczonego fragmentu. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

	Uzasadnienie: <i>Andrzej Radek odczuł ulgę, gdy usłyszał propozycję zamieszkania u Płoniewiczów i posady korepetytora ich syna.</i>		
4.1.	Przykładowe odpowiedzi: <i>kotlecik, okienkiem, maleńki</i>		1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca wskazanie dwóch przykładów zdrobnień. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (wskazanie jednego przykładu zdrobnienia) albo brak odpowiedzi.
4.2.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> • Zdrobnienia służą opisaniu cech przedmiotów. / Służą ukazaniu wyglądu przedmiotów. • Pomagają wyobrazić sobie, w jakiej sytuacji znalazł się bohater. • Świadczą o pozytywnym stosunku narratora do bohatera. • Zdrobnienie „kotlecik maleńki” podkreśla, jak niewielki był to kotlet, ale cenny dla bohatera, który zjadł go, bo był głodny. Zdrobnienie „jasne okienko” też buduje pozytywne nastawienie do niewielkiego, jednak jasnego „otworu w ścianie”. 	0–2	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca poprawne wyjaśnienie odnoszące się do przytoczonego fragmentu. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
5.	C	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
6.	AD	0–1	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
7.	B	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
8.1.	D		1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi
8.2.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> • Autor nawiązuje do mitu o Syzyfie, który naraził się bogom, bo ich oszukiwał, zdradził sekrety, był próżny i chępliwym. Za karę Syzyf musiał wtaczać na wysoką górę ogromny głaz, który przed szczytem wypadał mu z rąk. Praca w związku z tym nigdy się nie kończyła. Stąd powstało określenie „syzyfowa praca”, czyli praca ciężka, która nie ma końca i nie przynosi rezultatów. Tytułowa „syzyfowa praca” w utworze Żeromskiego to określenie 	0–2	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca wskazanie odniesień między oboma tekstami wyrażonego w znaczeniu związku frazeologicznego. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (brak połączenia tytułu z mitem, wyjaśnienie tylko znaczenia związku frazeologicznego, wyjaśnienie jego znaczenia w kontekście tylko mitu) albo brak odpowiedzi.

	<i>nazywające nieudane zabiegi rusefikatorów, by wynarodowić Polaków.</i>		
9.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>obecność narratora, fabuła</i> • <i>opisy, narracja</i> • <i>utwór pisany prozą, ma świat przedstawiony</i> 	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca wskazanie dwóch cech charakterystycznych dla epiki.</p> <p>1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca wskazanie tylko jednej cechy utworu epickiego.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
10.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Biało-czerwone skrzydła – odniesienie do flagi biało-czerwonej; książka opowiada o Polakach w zaborze rosyjskim, którzy nie zapomnieli o swojej polskości.</i> • <i>Postać w polskiej rogatywce – walka o niepodległość prowadzona przez ojca Marcina i przez Nogę.</i> • <i>Chłopiec patrzący wprost, z obwiązaną twarzą – to Marcin, który stoi dumnie, nie dał się zrusyfikować mimo prób zamknięcia mu ust.</i> • <i>Opaska zsuwająca się z oczu chłopca – przebudzenie Marcina, odrzucenie zabiegów rusefikatorów, przejrzenie ich intencji.</i> • <i>Skrzydła spętane łańcuchami, z zakrwawionymi piórami – symbol działań zaborców, którzy przemocą, zbrojnie odebrali wolność Polakom.</i> • <i>Krzyż – symbolizuje cierpienie Polaków pod zaborem rosyjskim.</i> 	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca wskazanie jednego elementu graficznego i wyjaśnienie jego związku z treścią utworu.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.</p>
11.	BC	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.</p>
12.	PP	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.</p>
13.	PF	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.</p>
14.	B	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź

			0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
15.	B1	0–1	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
16.	C	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
17.	AD	0–1	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
18.	AC	0–1	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
19.	OF	0–1	1 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
20.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bohater: ksiądz Robak Tytuł lektury: „<i>Pan Tadeusz</i>” Wyjaśnienie: <i>Jacek Soplica, który przybrał przydomek Robak, walczył o odzyskanie wymarzonej niepodległości przez Polaków. Wstąpił do Legionów Polskich, był emisariuszem, prznosił tajne wiadomości i organizował powstanie na Litwie.</i> • Bohater: (zbiorowy) <i>Alek, Rudy i Zośka</i> Tytuł lektury: „<i>Kamienie na szaniec</i>” Wyjaśnienie: <i>Młodzi bohaterowie marzyli o wolnej Polsce. Działali w organizacji podziemnej, uczestniczyli w akcjach dywersyjnych przeciwko okupantowi.</i> 	0–2	2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna, zawierająca poprawny przykład bohatera, tytuł lektury i wyjaśnienie wyboru. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca poprawny przykład bohatera i tytuł lektury. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.
21.	Ogłoszenie	0–3	Zasady oceniania – poniżej.
22.	Wypracowanie	0–12	Zasady oceniania – poniżej.

ZASADY OCENY OGŁOSZENIA

Kryteria	Kryteria szczegółowe	Punktacja
Treść i forma (0–2)	Treść zgodna z poleceniem. Uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto ogłasza? komu ogłasza? co ogłasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? Ogłoszenie zawiera dwa argumenty zachęcające do udziału w warsztatach.	2
	Treść zgodna z poleceniem. Uwzględnione 4 elementy dotyczące formy spośród: kto ogłasza? komu ogłasza? co ogłasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? Ogłoszenie zawiera dwa lub jeden argument zachęcający do udziału w warsztatach.	1
	Treść niezgodna z poleceniem ALBO Treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy spośród: kto ogłasza? komu ogłasza? co ogłasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? ALBO Brak argumentów zachęcających do udziału w warsztatach.	0
Język, ortografia i interpunkcja (0–1)	Zachowanie poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej – dopuszcza się łącznie nie więcej niż 3 błędy.	1
	Popelnienie łącznie więcej niż 3 błędów językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych.	0

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

Drodzy Uczniowie naszej szkoły!

W imieniu Szkolnego Koła Zając Kreatywnych mam przyjemność Was poinformować o warsztatach pod hasłem „Zrealizuj swoje marzenia”, które odbędą się w szkolnej świetlicy 13 kwietnia 2023 roku w godzinach 10:00–13:00. Podczas zajęć warsztatowych powstaną prace plastyczne z wizualizacjami marzeń uczestników, a po projekcji filmu „Marzyciel” będzie okazja do udziału w dyskusji.

Nie może Was zabraknąć, przyjdźcie koniecznie!

Michał Kowal, członek SKZK

ZASADY OCENY WYPRACOWANIA

I. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Egzaminator sprawdzający wypracowanie zdającego w tym kryterium będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny;
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu;
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną;
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym.

• W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ	1 pkt
---	--------------

<ul style="list-style-type: none"> • W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO • Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach. 	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

II. Kompetencje literackie i kulturowe (0–4 pkt)

Aby ocenić wypracowanie w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał, czy:

- zdający wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej (wskazanej w poleceniu bezpośrednio lub ogólnie), a także innych utworów (jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- przedstawił bogatą argumentację;
- nie popełnił błędów rzeczowych, w tym – błędów kardynalnych, zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i do wykorzystanej terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

4 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami, ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
3 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 2 pkt i niektóre na 4 pkt.
2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

III. Kompozycja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu oraz czy jest konsekwentna;
- wypracowanie jest spójne wewnątrzakapitowo i międzyakapitowo;

- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu i konsekwentna. ORAZ Wypracowanie jest spójne w obrębie akapitu i między akapitami. ORAZ Dopuszczalne są 2 usterki w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity. 	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

IV. Styl (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne);
- zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

1 pkt	Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).
0 pkt	Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.

V. Język (0–3 pkt)

Aby ocenić wypowiedź w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych;
- środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

Aby ocenić język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Sprawdzą m.in., w jakim stopniu zachowano poprawność składniową, frazeologiczną, fleksyjną i leksykalną wypowiedzi. W ocenie uwzględni liczbę wszystkich błędów językowych, które zdający popełnił w wypracowaniu.

Poprawność środków	nie więcej niż 4 błędy językowe	5–8 błędów językowych	9–11 błędów językowych	12 lub więcej błędów językowych
Zakres środków				
szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> zróżnicowana składnia zróżnicowana leksyka, w tym – bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, 	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

umożliwiająca pełną i swobodną realizację tematu				
zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

VI. Ortografia (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator sprawdzi, w jakim stopniu zachowano poprawność ortograficzną wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

VII. Interpunkcja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę i rodzaj błędów interpunkcyjnych popełnionych w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

- Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli w wypowiedzi zdający w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator nie przyzna punktów.
- Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
- Jeżeli wypowiedź zawiera liczbę słów mniejszą niż wskazana w arkuszu egzaminacyjnym, wypracowanie zostanie ocenione wyłącznie w kryteriach: *spełnienie formalnych warunków polecenia, kompetencje literackie i kulturowe oraz kompozycja*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
- Jeżeli praca będzie napisana drukowanymi literami, egzaminator przyzna 0 punktów w kryterium *ortografia*.
- Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym – internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas w przypadku takiego zdającego egzamin z języka polskiego zostanie unieważniony.
- Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.